

Bestilling av forvaltningsrevisjon - offentlige anskaffelser

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

30.08.2022

Saknr

44/22

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/122 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'offentlige anskaffelser' og ber revisjonen utarbeide en prosjektplan i tråd med kontrollutvalgets innspill og problemstillinger som leveres sekretariatet innen 30.10.2022.

Saksopplysninger

Offentlige anskaffelser trekkes generelt fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig. I fylkeskommunen ble det innført en ny Innkjøpsstrategi i 2018 som tar sikte på at det gjennomføres forsvarlige offentlige anskaffelser.

I tidligere forvaltningsrevisjon og undersøkelser har det blitt avdekket svakheter med selve anskaffelsen og/eller kontraktsoppfølgingen. Det vises til følgende:

- Forvaltningsrevisjon av offentlige anskaffelser innen eiendom og fylkesvei ble det av revisor trukket frem at fylkeskommunen mangler felles maler, prosedyrer og system for anskaffelser.
- Forvaltningsrevisjon av VIGO IKS ble det avdekket blant annet mangler med utlysningen og kontraktsoppfølging.
- Enhetsbesøk ved tre skoler i 2018 viste at det er noen anskaffelser som skjer med leverandører som fylkeskommunen ikke har avtale med.
- Forvaltningsrevisjon med temaet seriøst arbeidsliv viste at fylkeskommunen ikke har tilfredsstillende kontroll med anleggsprosjektene som blir gjennomført av Sams vegadministrasjon. I samme forvaltningsrevisjon ble det også vist til mangler ved oppfølging av byggeprosjekter blant annet fordi fylkeskommunen ikke har gjennomført tilfredsstillende nødvendig kontroll av lønns- og arbeidsvilkår for de to undersøkte byggeprosjektene.

I 2022 fikk fylkestinget oversendt en rapport hvor ERP-prosjektet til fylkeskommunen ble evaluert. Rapporten viser at det er det store svakheter både i planlegging og gjennomføring. Som en følge av manglende oppfyllelse hevet fylkeskommunen avtalen. Før avtalen ble hevet hadde fylkeskommunen betalt ca. 80 millioner kroner til avtalemotparten. I utgangspunktet var anskaffelsen anslått til ca. 10 millioner.

Anskaffelsesprosessen består av flere kritiske faser hvor en eller flere feil i en eller flere faser kan få svært stor betydning. Det vises blant annet til fasen hvor:

- Fylkeskommunens behov kartlegges og deretter utarbeidelse av kravspesifikasjon - vesentlige vurderingstemaer som er verdt å nevne her er blant annet fylkeskommunens egen kompetanse, eventuelt den kompetansen konsulentselskapet som bistår fylkeskommunen har, men også ansvarsfordeling mellom fylkeskommunen og konsulentselskapet.
- Anskaffelsen utlyses - her vil det være relevant å undersøke om lov og forskrift etterleves?
- Utforming av kriterier og vekting av innsendte tilbud - hvilke vurderinger gjøres og hvordan vil disse bidra til å oppnå formålet med anskaffelsen?
- Aksept av tilbud, her vil det være relevant å undersøke om lov og forskrift etterleves?

- Kontrakten utformes - har fylkeskommunen sikret seg tilstrekkelig i kontrakten både med tanke på å få den eller de varer tjenester man skal ha, men også med tanke på mulige sanksjoner for å holdes skadefri mot mangelfull leveranse.
- Etterlevelse av av kontrakten - kontraktsoppfølging er vesentlig for å sikre at kontrakten oppfylles, men kan også redusere risikoen for at det kjøpes varer eller tjenester som går utover rammen til anskaffelsen - en handling som kan medføre klage eller søksmål om ulovlig offentlig anskaffelse mv.

Punktene over er ikke uttømmende og det kan utarbeides mange problemstillinger til alle faser. Forslag til en overordnet problemstillinger kan være:

- Har fylkeskommunen de nødvendige rutiner, ressurser og kompetanse som sørger for at fylkeskommunens midler brukes effektivt og at fylkeskommunen opptrer med integritet som skaper tillit til at anskaffelsen skjer på en samfunnstjenlig måte?

Vurdering og konklusjon

Det er risiko for at det gjøres feil gjennom hele anskaffelsesprosessen. Det er knyttet betydelig midler til dette området for fylkeskommunen. Offentlige anskaffelser krever betydelige ressurser og kompetanse av organisasjonen. En forvaltningsrevisjon bør ta sikte på å bidra til læring samt gi anbefalinger for risikoreduserende tiltak der nødvendig. Forvaltningsrevisjonen bør ta sikte på å undersøke, ikke bare kvantitative forhold, men også vurdere kvalitative forhold av alle faser for en anskaffelsen, noe som erfaringsmessig vil innebære at det brukes flere ressurser samt bredere kompetanse med tanke på gjennomføring av forvaltningsrevisjonen.